

ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP CỦA VIỆT NAM VÀO LÀO: CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC

ÔNG LÊ HỒNG VINH

VỤ KINH TẾ ĐỐI NGOẠI, BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ VIỆT NAM

Bổ cục

- Tổng quan về đầu tư trực tiếp của Việt Nam sang Lào;
- Tình hình đầu tư vào một số lĩnh vực kinh tế trọng điểm;
- Công tác quản lý và hỗ trợ hoạt động đầu tư tại Lào;
- Một số khó khăn, tồn tại trong hoạt động đầu tư tại Lào;
- Một số đề xuất và khuyến nghị

Tổng quan về đầu tư trực tiếp của Việt Nam sang Lào

Việt Nam đã cấp Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư ra nước ngoài cho 276 dự án đầu tư sang Lào, với tổng vốn đăng ký đầu tư đạt khoảng 5 tỷ USD;

Lào **đứng thứ nhất** trong tổng số 72 quốc gia và vùng lãnh thổ có hoạt động đầu tư ra nước ngoài của Việt Nam và Việt Nam đứng vị trí thứ 3 trong số các nhà đầu tư Việt Nam tại Lào (sau Trung Quốc và Thái Lan).

Tổng vốn thực hiện của lũy kế đến nay đạt trên 1,6 tỷ USD, chiếm 32,5% tổng vốn đăng ký. Nếu tính cả vốn vay của Ngân hàng tại Lào thì vốn thực hiện đạt khoảng 1,8 tỷ USD, chiếm khoảng 36,2% tổng vốn đầu tư đăng ký tại Lào.

Tổng quan về đầu tư trực tiếp của Việt Nam sang Lào (tiếp)

Về địa bàn đầu tư: Các dự án đầu tư của Việt Nam đã có mặt tại tất cả 18 tỉnh, thành phố của Lào, trong đó tập chung chủ yếu ở thủ đô Viêng Chăn, tỉnh Viêng Chăn và các tỉnh Nam và Trung Lào.

Lĩnh vực đầu tư: chủ yếu tập trung vào năng lượng (chiếm 29,4% tổng vốn đầu tư); thứ hai là lĩnh vực dịch vụ, hạ tầng (chiếm 20% tổng vốn đầu tư); thứ ba là lĩnh vực khai khoáng (chiếm 19,38% tổng vốn đầu tư), thứ tư là lĩnh vực nông lâm nghiệp (chiếm 18% tổng vốn đầu tư); còn lại thuộc một số lĩnh vực khác như: bất động sản, ngân hàng, viễn thông, chế biến, chế tạo...

Tổng quan về đầu tư trực tiếp của Việt Nam sang Lào (tiếp)

Một số dự án đầu tư tại Lào đã đi vào hoạt động, đạt kết quả tốt như dự án mang viên thông của Viettel tại Lào, các dự án trong lĩnh vực ngân hàng, các dự án của Tập đoàn Công nghiệp cao su Việt Nam, các dự án phân phối xăng dầu của PV Oil, Petroimex...

Trong bối cảnh kinh tế toàn cầu chưa được phục hồi, nền kinh tế của Việt Nam và Lào còn gặp nhiều khó khăn nên đầu tư của Việt Nam vào Lào đang có xu hướng giảm đáng kể, một số dự án đầu tư quy mô lớn phải gián tiến độ để bảo đảm hiệu quả kinh tế. Năm 2016, Việt Nam có 03 dự án đầu tư sang Lào, với tổng vốn đăng ký 42 triệu USD; 9 tháng đầu năm 2017, chỉ có 02 dự án đầu tư sang Lào, vốn đầu tư đăng ký đạt 12,8 triệu USD.

Tình hình đầu tư vào một số lĩnh vực kinh tế trọng điểm

Trong lĩnh vực năng lượng: Có 6 dự án thủy điện đã được cấp Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư sang Lào, với tổng công suất đạt 1.008 MW, tổng vốn đầu tư khoảng 1,47 tỷ USD. Đến nay, có 02 dự án đã đi vào hoạt động là dự án thủy điện Xekaman 3 và Xekaman 1 đã đi vào vận hành phát điện thương mại;

Trong lĩnh vực khoáng sản: Hiện có 65 dự án đầu tư tại Lào với tổng vốn đăng ký là 970 triệu USD, trong đó 33 dự án tìm kiếm, 21 dự án thăm dò, 03 dự án đang làm nghiên cứu khả thi và 08 dự án khai thác. Các dự án khai thác chủ yếu là thạch cao, chì kẽm, barit, quặng sắt, antimon, vàng sa khoáng... với trữ lượng còn khiêm tốn.

Tình hình đầu tư vào một số lĩnh vực kinh tế trọng điểm (Tiếp)

Lĩnh vực nông, lâm nghiệp: có 49 dự án, với tổng vốn đầu tư là 903 triệu USD, trong đó chủ yếu là trồng cây công nghiệp, với khoảng gần 100.000 ha.

- Tập đoàn công nghiệp Cao su Việt Nam đã trồng được gần 26.710 ha cao su, trong đó có khoảng 13.358 ha đã được khai thác mù.
- Công ty Cổ phần Hoàng Anh Gia Lai đã được Chính phủ Lào cho thuê dài hạn khoảng 30.000 ha đất để trồng cây cao su, mía đường, đậu cò, cây ăn trái và trồng cỏ nuôi bò.

Tình hình đầu tư vào một số lĩnh vực kinh tế trọng điểm (Tiếp)

Lĩnh vực dịch vụ: Một số dự án đầu tư trong lĩnh vực dịch vụ quy mô lớn như

- dự án tổ hợp sân Golf và khách sạn, nhà ở với tổng vốn đầu tư 1 tỷ USD của Công ty Cổ phần Đầu tư và Kinh doanh Golf Long Thành;
- các dự án xây dựng hệ thống phân phối xăng dầu của Tổng Công ty Dầu Việt Nam và Tập đoàn xăng dầu Việt Nam;
- Dự án mạng viễn thông tại Lào của Tập đoàn Viettel hiện là một trong những mạng lớn nhất và hiệu quả nhất tại Lào.

Công tác quản lý và hỗ trợ hoạt động đầu tư tại Lào

Năm 2014, Quốc hội Việt Nam đã thông qua Luật Đầu tư mới, trong đó có Chương V quy định về đầu tư ra nước ngoài, tạo điều kiện thuận lợi để triển khai các dự án đầu tư ra nước ngoài

Năm 2015, Chính phủ ban hành Nghị định số 83/2015/NĐ-CP ngày 25/9/2015 của Chính phủ quy định và đầu tư ra nước ngoài có nhiều nội dung mới, tạo điều kiện thuận lợi hơn trong quá trình cấp Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư ra nước ngoài và thực hiện dự án đầu tư ở nước ngoài, cho phép chuyển tiền thực hiện một số thủ tục đầu tư trước khi được cấp Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư ra nước ngoài.

Ngày 23/10/2015, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã ban hành Thông tư số 09/2015/TT-BKHĐT hướng dẫn hồ sơ đầu tư ra nước ngoài.

Năm 2013, Chính phủ Việt Nam đã ký kết Nghị định thư với Chính phủ Lào về việc sửa đổi, bổ sung Hiệp định khuyến khích và bảo hộ đầu tư giữa hai nước ký kết năm 1996, tạo khuôn khổ pháp lý thúc đẩy hợp tác đầu tư giữa Việt Nam với Lào phù hợp với điều kiện thực tế hiện nay.

Một số khó khăn, tồn tại trong hoạt động đầu tư tại Lào

Một số dự án đầu tư lớn vẫn còn chậm tiến độ so với yêu cầu, ảnh hưởng đến việc thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội của hai nước; còn có hiện tượng giữ chò, chuyển nhượng dự án, chưa tuân thủ đầy đủ các quy định pháp luật hai nước; một số trường hợp còn chưa chú ý đến bảo vệ môi trường.

→ các doanh nghiệp cũng cần rút kinh nghiệm về những thiếu sót chủ quan trong quá trình đầu tư, kinh doanh tại Lào và khẩn trương triển khai các dự án, bảo đảm đúng tiến độ, đưa dự án vào hoạt động, bảo đảm chấp hành nghiêm túc quy định của pháp luật hai nước. Đồng thời, làm tốt công tác an sinh xã hội tại địa bàn thực hiện dự án đầu tư.

Một số khó khăn, tồn tại trong hoạt động đầu tư tại Lào (tiếp)

Dự địa về hợp tác đầu tư vào một số lĩnh vực có tiềm năng lớn tại Lào như thủy điện, khoảng sản và đất đai làm nông, lâm nghiệp ngày càng giảm dần và biên dạng phải cạnh tranh gay gắt với các nước khác có tiềm lực về tài chính như Trung Quốc, Thái Lan... cộng với năng lực tài chính, quản lý và trình độ chuyên môn của các doanh nghiệp Việt Nam còn hạn chế nên gặp nhiều khó khăn khi đầu tư vào Lào

Hệ thống pháp luật liên quan đến đầu tư của Lào đang trong quá trình sửa đổi, hoàn thiện nên có nhiều thay đổi, không thống nhất, chưa thật sự minh bạch và khô tiếp cận. Thêm vào đó, sự phối hợp giữa các cơ quan nhà nước chưa thật sự đồng bộ làm ảnh hưởng đến việc thực thi chính sách.

Một số khó khăn, tồn tại trong hoạt động đầu tư tại Lào (tiếp)

Nhìn chung, trao đổi về việc đầu tư ban đầu giữa doanh nghiệp và các cơ quan có thẩm quyền của Lào, rất thuận lợi nhưng khi triển khai, doanh nghiệp gặp nhiều khó khăn về thủ tục hành chính, quy hoạch đất đai, sự thiếu nhất quán trong áp dụng chính sách, đặc biệt là các quy định do địa phương đặt ra và áp dụng ngoài các **chính sách của nhà nước**. Đây là khó khăn cơ bản nhất trong hoạt động đầu tư tại Lào.

Một số khó khăn, tồn tại trong hoạt động đầu tư tại Lào (tiếp)

Các doanh nghiệp Việt Nam khi đầu tư sang Lào chưa nắm vững luật pháp, chính sách và còn chưa tuân thủ đầy đủ quy định của nước sở tại. Một vài doanh nghiệp Việt Nam vi phạm pháp luật của bạn, không làm ăn nghiêm túc, dẫn tới làm mất uy tín của các nhà đầu tư Việt Nam

Lực lượng lao động tại Lào rất hạn chế, trình độ chuyên môn thấp, không đáp ứng được nhu cầu về lao động của nhà đầu tư cả về số lượng lẫn chất lượng, ý thức, kỷ luật của lao động. Một số ngành nghề, lĩnh vực đòi hỏi lao động trình độ cao rất khó tuyển dụng, phần lớn các doanh nghiệp phải đưa lao động từ Việt Nam sang, dẫn đến phải tăng chi phí đầu tư.

Một số đề xuất và khuyến nghị

Hai Chính phủ cần tiếp tục thúc đẩy các biện pháp hỗ trợ doanh nghiệp phát triển đầu tư kinh doanh; duy trì thường xuyên cơ chế đối thoại giữa các cơ quan của Chính phủ hai nước, đẩy nhanh việc cấp nhật và hoàn thiện các Hiệp định liên quan đến thương mại, đầu tư;

Trên cơ sở kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội Lào giai đoạn 2016-2020 và nhu cầu vốn đầu tư phát triển toàn xã hội giai đoạn này, Chính phủ Lào cần sớm đưa ra nhu cầu thu hút đầu tư nước ngoài; trong đó xác định rõ ngành, lĩnh vực, địa bàn, danh mục các dự án trọng điểm, ưu tiên thu hút đầu tư từ các doanh nghiệp Việt Nam.

Tạo điều kiện thuận lợi hơn nữa cho các nhà đầu tư của Việt Nam đầu tư sang Lào và các nhà đầu tư Lào đầu tư sang Việt Nam trong việc giải quyết các thủ tục pháp lý, hành chính.

Một số đề xuất và khuyến nghị (tiếp)

Đối với các doanh nghiệp cần phải tập trung nguồn lực đẩy nhanh việc thực hiện các dự án đầu tư đã được hai bên cấp phép đầu tư, bảo đảm dự án đầu tư theo tiến độ, chất lượng triển khai dự án như đã cam kết; chấp hành nghiêm túc pháp luật của hai nước; đồng thời phải luôn nêu cao trách nhiệm xã hội đối với cộng đồng, tạo thêm việc làm, bảo vệ môi trường, đóng góp thiết thực vào xóa đói giảm nghèo, bảo đảm an sinh xã hội, góp phần nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân địa phương và giữ gìn hình ảnh của doanh nghiệp Việt Nam, phải là điển hình tốt nhất trong số các nhà đầu tư nước ngoài tại Lào.

Một số đề xuất và khuyến nghị (tiếp)

Hiệp hội các nhà đầu tư Việt Nam sang Lào phải phát huy tốt hơn vai trò cầu nối giữa các doanh nghiệp, nhà đầu tư với các cơ quan của Việt Nam và Lào. Phản ánh kịp thời các khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp đồng thời đề xuất giải pháp tháo gỡ cho Chính phủ, các cơ quan chức năng hai nước, đặc biệt là các cơ quan chức năng của Lào nhằm hỗ trợ các doanh nghiệp triển khai thực hiện dự án hiệu quả.

xin trân trọng cảm ơn!